

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetске Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 15 K na leto. —
Za Nemčijo 18 K. — Za Ameriko in druge tuje države 20 K. —
Posamezne številke se prodajajo po 53 vinarjev.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Krvave žrtve komunističnih hujskačev.

Komunisti.

Slovenska socialna demokracija se je prelevila v stranko komunistov, ki pravi-
jo, da hočejo potom nasilne in če treba
tudi krvave revolucije prekucniti ves se-
danji družabni red, odpraviti zasebno last-
nino, med drugimi tudi kmetско zemljo in
njene pridelke kmetom vzeti in jo podrža-
viti (kmet bi bil potem le še poljski dela-
vec na njivi) ter uvesti takozvano diktatu-
ro proletariata (to se pravi: vlado sme ime-
ti v rokah samo komunističen delavec,
vse druge stranke in vsi drugi stanovi osta-
nejo brez političnih pravic). Posebno pa
jim je na poti vera, Cerkev in seveda po-
temtakem tudi duhovniki. Cerkve je tra-
ba izpremeniti v gledališke dvorane in ma-
gacine, kot so to naredili na Ogrskem, du-
hovnike izgnati, nevarnejše pa pomoriti —
tudi po ogrskem vzorcu.

Agitacija.

Že pred več meseci so razvili komu-
nisti najživahnejšo agitacijo posebno med
delavstvom, da dosežejo svoje prevratne
namene. Ravno med delavstvo se rado vr-
ne največ takih ljudi, ki so izgubili vero in
vsako poštenje, in ki so pripravljeni izvr-
šiti največje hudobije. In ti izgubljeni ljud-
je so postali najžilavnejši agitatorji komu-
nistične misli. Ker pa delavstva, ki je v ve-
čini pošteno, niso mogli naravnost pridobi-
ti za svoje temne načrte, so jih zvalili
na ta način s seboj, da so jim lagali, da
gre za skupen nastop delavstva za zvišanje
plač, za izboljšanje delavskih razmer, za
»provizacijo itd. Vmes pa so zastrupljali
polagoma njihovo mišljenje s komunistič-
nimi rauki. Tudi kmetске množice hočejo
prigobiti zase in delajo pod pretvezo, da
hočejo ščititi slovenskega kmeta. V ta na-
men so zasnovali kmetско delavsko zve-
zo, katero razširjajo na deželi in priprav-
ljajo kmetu past, v katero naj bi se sam
ujel.

Blížnja priprava na prevrat.

Ko so komunisti mislili, da je delav-
stvo dovolj zastrupljeno in da bi bilo mo-
goče postaviti komunistično vlado, v kate-
ri bi sedeli sami brezvestni komunistični
hujskači, ki bi si po ogrskem vzorcu radi
nagrabili oropane premoženja, so začeli

z bližnjimi pripravami. Najprvo je treba
zanesti v državo velik nered. To se zgodi
najboljše, če se ustavijo železnice in pre-
mogokopi. Zato so nahujskali v štrajk vse
železničarje, češ, da gre za zvišanje plač,
dasi so izmed vseh stanov železničarji naj-
boljše plačani. Železnice so obstale v celi
državi.

Nato se je začelo hujskanje z najzlob-
nejšimi lažmi in obrekovanji, kakor zna
le človek, ki je izgubil vse poštenje. Med
temi so se posebno odlikovali neki Žorga,
Perdan, Makuc, Golouh itd. Vodili so de-
lavce od shoda do shoda ter hujskali na
dejanski odpor in žugali smrt vsem onim,
kateri se ne pokore njihovemu nasilju. La-
gali so: Delavcem hočejo odvzeti 8urni de-
lavnik (dasi bi bilo zelo potrebno, da bi se
delalo po 10 ur na dan, saj kmetje delajo
po 16), plačo jim bodo za veliko svoto zni-
žali in še za nazaj jim bodo odtrgali, dr-
žavnim delavcem bodo vzete penzije itd.
Ljudje so pa že taki, da rajši verjamejo
lumpu največje budalosti kot pa poštenemu
človeku najpreprostejšo resnico. Po Ljub-
ljani so kljub prepovedi prirejali shode,
delavce, katere so hoteli na delo, so napa-
dali in jih klotutali, na shodih so jim gro-
zili, da jih ubijejo (»Smrt jim«, so vpili na
shodu pod Rožnikom), in ko so bili pozva-
ni na vojaško službo k železnici, se veliko
število ni odzvalo, pač pa so začeli hujska-
ti proti državi. Ker so ljudje splošno obso-
jali njihovo nasilje (saj se je radi štrajka
takoj vse znatno podražilo) in so časopisi
začeli proti njim, so sklenili, da bodo pred-
vsem Jugoslovansko tiskarno razbili, ured-
nika »Večernega lista« Kremžarja pa ubili.
Isto so sklenili storiti dež. predsedniku dr.
Brejcu in notranjemu poverjeniku Remcu.
Našemu somišljeniku je komunistični vo-
ditelj sam izjavil: kri mora teči. Za sobo-
to, dne 24. t. m., so pozvali vse delavstvo
na tridnevni splošni štrajk. Delavstvo se je
le deloma temu odzvalo. V Ljubljani se je
že cel teden govorilo: V soboto bo »ta vel-
ka reč«. Ta dan so hoteli komunisti pola-
stati se oblasti in vladati s svojim nasiljem
celo Slovenijo.

Začetek.

Kljub naredbi deželne vlade, da so vsa
zborovanja pod vedrim nebom in vsi ob-

hodi prepovedani, so pozvali komunisti
svoje pristaše, da se zberejo na Zaloški ce-
sti (od deželne bolnice proti Mostam) in
odkorakajo od tam pred palačo deželne
vlade. Agitatorji so razširili vest, da bodo
vrgli deželno vlado, se polastili oblasti in
proglasili sovjetsko vlado. Okrog osmih
zjutraj so se začeli zbirati stavkujoči, pri-
družila se jim je množica radovednežev, ta-
ko da se je zbralo krog 3000 ljudi, ki so se
začeli pomikati po Zaloški cesti proti sre-
dišču mesta. Ker je varnostna oblast ho-
tela prihraniti prebivalstvu izgrede, s ka-
terimi so grozili komunisti, in se izogniti
vsakim žrtvam, je dala po 20 orožnikov in
stražnikov zapreti cesto. Množica je mir-
no obstala, ljudje niso vedeli, kaj naj poč-
nejo in treznejši so govorili, naj se razide-
jo po domovih.

Hujskanje.

Tedaj so začeli begati množico agita-
torji, večinoma mlajši štrajkujoči: »Naprej
Česa se bojite?! Ženske naprej, v nje ne
bodo streljali!« Gruča nahujskanih žensk
je napolnila prazni prostor med množico in
stražno zaporo in je pritisnila na orožnike.
Tačas so polagoma prihajale nove gruč
ljudi iz mesta, večina radovednežev, in so
se ustavile za hrbtom stražnikov. Množi-
ca, stoječa pred stražniki proti Mostam, je
udrla po stranski poti ob Ljubljani proti
mestu. Imela je prosto pot pred seboj, nih-
če je ni oviral, mogla bi iti v mesto. Komu-
nistični agitatorji in zaupniki so pa na-
hujskali množico, naj obkoli orožništvo, ga
napade in razoroži. Zapeljani ljudje so šli
od spredaj na Zaloško cesto in tako so sta-
li stražniki obkoljeni od razkačenih ljudi.
Mirno je stala straža, puške ob nogi; komu-
nisti so jim najprej prigovarjali, naj po-
tegnejo z njimi, naj jim pomagajo vreči vla-
do itd. Potem so jih začeli psovati, jim plju-
vati v obraz, poskušali so jim iztrgati orož-
je iz rok. Gneča je postajala vedno večja
in grozila je nevarnost, da se vrsta straž-
nikov pretrga in da posamezni stražniki
izginejo v toku množice, ki so jo komunisti
podžigali, naj ubije stražo. Stražniki so
ostali mirni. Še vedno je bil čas, da bi ljud-
je neovirano odšli proti mestu.

Strelji padejo.

Takrat sta pa iz vrst komunistov pad-
la dva strela iz revolverjev na stražo. Ko-
mandant orožnikov je dobil kroglo v no-
ga

go, v hipu je imel poln črevelj krvi, drugi orožnik je omahnil v prah, zadet od krogla zločinske roke. Orožniki so oddali v samoočrambi več salv v zrak; ko so pa nahujskane vrste kljub temu pritiskale, so padli prvi strelji v gnečo. Nastal je divji beg na vse strani, potem grobna tišina, katero so motili kriki ubogih ranjencev, ki so padli kot žrtve komunističnih hujskačev. Mrtvih je obležalo deset, devet možkih in en otrok, ranjenih, večinoma lahko, je bilo enoinvajset oseb. Polagoma so ljudje prihajali nazaj na cesto, kjer so ležale žrtve v krvi. Iz Leonišča, garnizijske in deželne bolnice je prišla zdravniška pomoč in v naglici so prevažali zdravniki, strežniki in usmiljene sestre ranjence. A niti sedaj, ko je smrtna groza ležala nad vsemi in so videli hujskači ležati sadove svojega dela na cesti, niso razdivjani komunisti odnehali. »Naprej! To je ognjeni krst! Pred vladol!« so podžigali ljudi, vodili ženske k mrtvecem in razširjali klic po masčevanju.

Napad na duhovnika in usmiljenke.

Ko so ležali ranjenci na tleh, je poleg usmiljenk prihitel tudi duhovni svetnik g. Janez Kalan s sv. oljem in je tam nekemu umirajočemu delil zadnjo tolažbo. Tedaj pa so se navale nanj komunistične ženske s klicem: »Ubijte farja« in ga do krvi preteple; rešil ga je zdravnik dr. Krajec, ki ga je dal takoj odnesti v Leonišče. Usmiljenkam, ki so prišle ranjence obvezovati in ki so vršile delo krščanske ljubezni, so podivjane komunistične ženske v obraz pljuvale in jih zmerjale s priimki, kateri gredo le cestnim vlačugam.

Kje so morilci?

Jakob Žorga, ki je med celo stavko najbolj hujskal delavstvo na odpor, je takoj po bitki izginil. Državna oblast ga išče. Treba pa bi bilo prijeti in strogo kaznovati tudi vse tiste komunistične voditelje, ki so mesece in mesece hujskali delavstvo proti državi, proti redu in proti ogromni večini prebivalstva. Kri je padla na njihovo glavo, ta kri vpije po odporu vseh poštenih ljudi proti strastnim hujskačem. Upijani so svoje agitatorje z žganjem in jih poslali pred množico; nahujskali so siradajoče ženske in jih poslali pred bajonete. Štirje goreči agitatorji so bili še popoldne tako pijani, da v neki tovarni pri izplačevanju mezde niso mogli prešteti denarja. Pravi krivci so se poskrili, niso šli pred bajonete. Voditelji so naročili iz Trbovelj skupino rudarjev, ki naj bi tvorila glavno napadalno četo. In izmed teh ubogih ljudi so padli kot žrtve izkritih zločincev.

Podivjana surovost.

Kakor smo doznali, so se komunisti (zlasti zbesnele ženske) po poboju na Zaloški cesti, kjer so obležali ranjenci, navallili tudi na kateheta Bonača, ki je prihitel na kraj nesreče umirajočim delit svete zakramente. Niti duhovnik v najsvetejših dejanjih in za umirajočega najbolj potrebnih nima miru pred komunistično besnostjo in razdivjanostjo.

Da bi takoj udarili po duhovnikih — zakaj to je glavni in končni cilj vsake svobodomiselnice stranke, so se komunisti takoj izmislili, da so iz Leonišča streljali — duhovniki. Celo videli so jih! In vendar v Leonišču stanuje samo g. svetnik Janez Kalan, kateremu v njegovi človekoljubnosti in poštenju najnedolžnejši komunist niti do gležnja ne seže in ki še nikoli ni imel orožja v rokah in ga niti rabiti ne zna. Da, da, Žorga, ta komunistični hujskač, ki je množico hujskal, da naj se navali naprej in tako povzročil smrt svojih tovarišev, Žorga, ta ni kriv, kriv je — »farja« Janez Kalan, največji človekoljub, kar jih pozna Slovenija, on je pobijal ljudi. O grozna zaslepljenost!

Naše ljudstvo pa iz tega lahko izprevidi, da je tisto glavno kolo, ki goni vse svobodomiselnice stranke in jim daje življenje: boj proti krščanstvu, boj proti Bogu, Cerkvi in seveda predvsem proti tistim, ki so oznanjevalci in čuvarki krščanstva in božjih zapovedi, proti duhovnikom. Poleg tega se morda bori za koristi tega ali onega stanu, a to je svobodomiselnstvu vedno postranska stvar, pri kateri glavna stvar: boj proti Bogu, ne sme nikdar trpeti. Kaj komuniste briga, če je padlo 10 žrtev, saj so jih sami oznanjali že cel mesec po Ljubljani, da bo »kri špricala dva metra visoko«, kaj jim tudi mar, če se cela država zgrudi v zmedo in nered, v rop in klanje — saj to so ravno hoteli — da le po »farju« udarijo, da le po Cerkvi morejo udrihati, pa je njihov namen dosežen. In če bi končno mogli vse naše cerkve izpremeniti v magazine, dvorane in hleve, ko bi se v naših krajih nič več ne oznanjala božja beseda, nič več darovala sv. maša, nič več delili zakramenti — potem bi bila nebesa na zemlji; kratko in malo; kakor nam je povedal te dni komunist »če bi le »farjev« ne bilo, pa bi bilo vse dobro.« Zakaj brez duhovnika bi vse katoliško življenje samoobsebi prenehalo.

Vedno lepše reči.

O komunističnih načrtih se odkrivajo vedno bolj grde stvari. Voditelj komunistov Golouh (ki pa ni delavec) je proglasil v soboto po bitki na Zaloški cesti, da naj štrajk preneha, ker je že došla brzjavka, da so se uvedla pogajanja v Belgradu. To brzjavko je dobil Golouh že v petek zvečer, kakor je uradno ugotovljeno, in vendar je pustil, da so ščuvali njegovi ljudje drugi dan na naval v mesto, da se razbije Jugoslovanska tiskarna, zasede vlada in pobesijo njim neljube osebe. In tako je prišlo do poboja na Zaloški cesti, kjer so komunisti z orožjem hoteli poraziti malo stražo in tako izvršiti svoje namene.

Dalje so vedno bolj sumljive zveze slovenskih komunistov z laškimi in nemškimi komunisti. Kolovodje naših komunistov so se mudili zadnje mesece v Trstu in Milanu in tudi laški komunisti so hodili zadnji čas po Ljubljani. Na mejah Nemške Avstrije so čakali nemški komunisti pripravljene, da vdoro na Maribor, kjer so jih težko pričakovali nemškutarski bratci.

Znano je, da imajo naši komunisti denarja, da ne vedo kam z njim. Odkod? Sami ga ne dajejo, ker kar se samih sebe tiče, visoko spoštujejo zasebno last.

Železničarska stavka.

Komunisti so nahujskali železničarje, da so stopili v stavko. Njihov namen je bil vreči vlado in s silo vpostaviti diktaturo proletarijata (v državi sme govoriti samo komunistično delavstvo in nihče drugi). Da bi pa železničarje lažje spravili v stavko, so jim rekli, da se bore za zvišanje plač. Zahtevali so, da se jim poviša plača za 200 procentov, že parkrat smo povečali, da so železničarji v primeri z drugimi stanovi dobro plačani in da so drugi stanovi veliko bolj potrebni, da se jim zooljha stanje, kot pa so železničarji. Delo je osemurno, čezure so še posebej plačane. Poleg tega imajo prosto vožnjo ozir. plačajo zelo neznatno vozino in železničarske žene si lahko na ta način na kmetih nakupijo živil brez posebnih vozniških stroškov. Kljub temu imajo železničarji najboljšo aprovizacijo. Železničarji so prejeli mesečno določeno jim količino moke, to je najmanj 6 kg na osebo in mesec. Če je bilo več moke, so dobivali težaki tudi večjo množino. Kadar je prišel sladkor iz Vojvodine, so vedno železničarji takoj prejeli gotovo količino, ki je znašala v začetku po 1 kg, pozneje pa trideset kilograma na osebo.

Pri vsaki delitvi moke in sladkorja je vlada najprej upoštevala železničarje in premogarje, ne glede na ostalo prebivalstvo Slovenije, ki je bilo na ta način redno prikrajšano, tako pri množini kakor pri ceni, ker je bilo in je navezano v glavnem le na dražji inozemski sladkor.

Ko bi komunistom hotel prometni minister dr. Korošec ustreči, bi dobivali železničarji najsijajnejše redne plače. Tako bi morali davčni biriči našim kmetom vse žepe preobrniti ne glede na to, da bi draginja še veliko hitreje zrastle. Kam pa pridemo? Komunisti naj svoje ljudi najprej nauče, da je treba delati, pridno delati kot dela kmet in kmalu bo draginja konec.

Naše kmete pa opozarjamo na to, da komunisti tudi po kmetih rujejo in hujskajo posebno poljske delavce proti kmetom. Ali naj se tudi na polju uvede osemurno delo? »Kmetiskodelavska zveza«, ki jo skušajo ugnéziti komunisti po deželi, ima ravno namen, kmeta vpreči v komunističen voz, da bi tako kmet sam sebi kopal jamo. Zato pa, kadar napovedo ti največji škodljivci našega kmetijskega ljudstva shod, povejte jim odločno, da pri vas nimajo ničesar iskati. Ne ostanite malobrižni pri takih stvareh, gre za vašo kožo, za vaše njive, za vašo last, ki vam jo hočejo vzeti in jo podržaviti.

Vsaka hiša, v kateri je kak član Kmetске zveze, mora imeti „Domoljuba“, kmetско glasilo.

Varčnost.

Pred vojno je bila med našim ljudstvom zelo razširjena varčnost. Odvišen denar se ni pridržel doma, temveč nosili so ga v hranilnice, da se plodonosno naloži in obrestuje. Milijoni denarja so na ta način dotekali v denarne zavode, ki so ga zopet na umen način uporabljali za si. gurna posojila, tako da je na vse strani dobrodelno vplival. Med vojno je ta hvalevredna navada ponehala. Ljudstvo ima bankovce shranjene v predalih, škrinjah in drugih skrivališčih in ne prejema zato nobenih obresti. Vzrok temu pojavu je neka negotova bojazen, da bi se utegnil denar izgubiti, če se nese od doma. Zadrževanje denarja pa ne hasne niti posamezniku, niti ni v splošno korist. Doma se denar lahko ukrade bodisi po otrokih, ki ga raztrgajo, bodisi po ognju, bodisi na kak drug način uniči. Če ima kmet denar pri roki, se tudi prej odloči za izdatke, ki bi jih morebiti opustil, če bi ga imel shranjenega v hranilnici. Še slabše so posledice brezumnega zadrževanja denarja za splošnost. Ker manjka denarja v prometu, je država primorana vedno nove novce izdajati. Število novcev na ta način vsak dan bolj narašča, to pa zopet povzroča razraščanje draginje, ker uči stara izkušnja, da je draginja tem večja, čim večja je množina krožečih bankovcev. Zato je tudi vsak posameznik prizadet, če se množina papirnatega denarja — in drugega sedaj ni — brez pravega povoda še povišuje s tem, da ga ljudje skrivajo doma. Vše, ko so se kolekovali bankovci, so bili tisti, ki so imeli več denarja pri sebi, prizadeti, ker se jim je zadržalo 20 odstotkov, med tem, ko se vlagateljem hranilnic ni nič odtegnilo.

Vsi ti razlogi bi morali ljudstvo končno napolniti, da se zopet navadi varčevati in odvišen denar nalagati v denarnih zavodih. Takih je obilo na razpolago. Če pa že kdo iz katerikoli vzrokov neče vlagati svojih prihrankov pri bližnji o. mači posojilnici, jih lahko nese ali pošlje po položnici — torej brez stroškov — v večje hranilnice v glavnih mestih, katerim more brez skrbi zaupati prihranke. Tudi pri premoženjskih stvareh je čas, da se vrnemo k razmeram, kakor smo jih imeli pred vojsko!

Posvetovanje o pospeševanju živinoreje v Sloveniji.

Dne 23. marca t. l. se je pri poverjenstvu za kmetijstvo v Ljubljani vršilo posvetovanje o pospeševanju živinoreje v Sloveniji. Navzoči so bili zastopniki tega poverjenstva, Kmetijske družbe, Vnovčevalnice za živino, glavnega poverjenstva za agrarno reformo živinozdravnikov, živinorejskih strokovnjakov in živinorejcev iz cele Slovenije, vsega skupaj okoli 50 udeležencev.

Na dnevnem redu so bile sledeče točke: 1. Priskrba potrebnih plemenjakov. 2. Licencovanje bikov. 3. Sposobnost tujih pasem za naše razmere: razdelitev Slovenije v pasemske okoliše. 4. Živinske raz-

stave. 5. Sredstva za zboljšanje vzreje. 6. Plemenski sejmi. 7. Zboljšanje dosedanjih užtkov. 8. Živinorejske organizacije (bikorejske in živinorejske zadruge). Posvetovanje je vodil poverjenik za kmetijstvo g. Jakob Jan. Po izčrpanem referatu živinorejskega nadzornika in živahni debati udeležencev se je doseglo zedinjenje na sledeče smernice:

1. Potrebni plemenjaki (biki, merjasci, ovni) naj se nakupujejo načelno v deželi sami od najboljših živinorejcev, ki redijo res dobičkanosno živino. Živinorejsko nadzorništvo naj v sporazumu s Kmetijsko družbo, s pomočjo svojih inštruktorjev in sodelovanjem živinozdravnikov skuša organizirati posredovanje pri nabavi plemenjakov. Da bomo lažje dobili dobre domače plemenjake, se bodo začela ustanavljati »rejska središča«. Naslov rejsko središče dobijo pod gotovimi pogoji dobri živinorejci, katerih črede so zjednačene in se odlikujejo po gospodarski lepoti (dobra mlečnost, rastnost itd.) Te črede se bodo skušale spopolniti s priskrbo dobrih krav iz okolice in se jim bodo odredila vse sposobne bičke in jih ponudila državi za pospeševalno akcijo v nakup in da bodo odvišne telice prodajale le v oni plemenski okoliši, kateremu pripada središče. Za dobavo merjaškov naj se na podoben način poživijo ali po potrebi na novo ustanovijo svinjska vzrejalnišča in zainteresirajo priznani svinjerejci za vzrejo merjaškov. Dobrih plemenskih ovnov dobimo lahko v zadostni množini iz Solčave in Jezerskega, nekaj čistokrvnih petelinov sulmodolske pasme pa je iz Murskega polja.

Za nakup čistokrvnih bikov se bodo v slučaju dokazane potrebe iz državnih sredstev potom Kmetijske družbe dovoljevale subvencije do ene tretjine nakupne cene. Če prosilec vloži predpisani vadij in se z zaveznim pismom zaveže, da bo bika rabil dve leti za plemo. Razventega se bodo ob priliki licencovanja delile dobrim oskrbovalcem bikov nagrade kot nekaj letni vzdrževalni prispevek, ki se bodo stopnjevale po starosti in dobroti plemenjaka. Namen teh nagrad bo ohraniti dobre plemenjake, ki se glede koristnosti lastnosti odlikujejo z močno individualno potenco pri podedovanju čim dalj časa za plemo.

Za nakup dobrih plemenskih merjaškov se določa subvencija v znesku polovične nakupnine, če se prosilec zaveže držati merjascia 2 leti v plemensko svrhu v javno uporabo. Isto velja za ovne. Za razširjenje in utrjenje priznane sulmodolske perutnine potom čistokrvnih petelinov se namerava razdeliti v priznanih kurjerejskih okoliših nekaj petelinov.

2. Licencovanje bikov se naj izvede v pomladnem roku, najpozneje do konca majnika na podstavi starih deželnih zakonov za bive kronovine, vendar pa veljajo za vse okraje nasledna skupna določila.

a) Ob priliki licencovanja se bo vršilo premovanje bikov in se bodo delile nagrade za dobre bike; morebitna dokazila o gospodarski dobroti bika kakor izvleček iz rodovnika zapisnik poskusne molže bikove matere naj bikorejci prinesejo seboj.

b) Pokritje potnih stroškov za licencovalno komisijo se uravna za vse okraje

na enoten način (živinozdravnik in zastopnik živinorejcev za okrajno glavarstvo iz državnega fonda).

c) Najpotrebnejše tiskovine (seznam in pregled plemenskih bikov) se za vse okraje zjednačijo.

d) Ob priliki licencovanja naj se vrši poučno predavanje o dosedanjem uspehu in ciljih živinoreje v okraju.

Ostale potrebne označbe naj sledijo potem, ko stopi v veljavo enoten živinorejski zakon za celo državo; zakona ni prehitovati z naredbami.

Sprožila se je misel, da naj bi se biki ob priliki licencovanja tuberkulinizirali; zadevni predlog se sprejme za prihodnost. Nekateri udeleženci zahtevajo poostritve dosedanjih določil v tem smislu, da je vsak bikorejec prisiljen prignati vsako leto vse bika in bičke k pregledovanju in da se nesposobni in vsled tega nelicencovani plemenjaki morajo brezpogojno skupiti. Poverjenstvo pa upa, da bodo bikorejci iz lastne prevdarnosti radevolje sledili nasvetu in vabilu licencovalne komisije, ki bo skušala s primernim poukom in smoteno razdelitvijo nagrad pojasnjevalno vplivati. Drugo leto nam bo pa novi zakon podobna določila itak prinesel.

Zajedno z licencovanjem plemenskih bikov se bo vršilo letos pregledovanje bičkov od šestega meseca naprej in se bodo za lepe bičke delile vzrejevalne nagrade, pod pogojem, da jih bo posestnik redil za plemo ali pa ponudil v nakup državi v plemenske svrhe.

3. V Sloveniji imamo 4 glavne pasme in sicer: belo marijadvorsko, pšenično, oziroma sivkasto pomursko-muriško, rdeče cikasto pincgavsko in rumeno cikasto (lisasto) simendolsko pasmo.

Razven tega se je zadnja leta na Dolensko sistematično uvažala montafonska pasma v svrhu zboljšanja oblik in užitka prvotne sive pasme, kakor se sliši s povoljnim uspehom, posebno če so pašniki na razpolago.

Za malo Slovenijo je število pasem gotovo zadostno visoko, za to je opustiti vsako nadaljno neplodno poskuševanje z novimi pasmami. Dosedanji pasemski okoliši naj ostanejo neizpremenjeni. Prišel je čas podrobnega dela v živinoreji, ki se mora vršiti v znamenju zboljševanja pasme same iz sebe potom prevdarnega odbiranja za plemo, ustanavljanja rejskih središč in priprave za mlečna kontrolna društva. Ustvarimo več in boljšo krmo, to bo napravilo boljšo živino, ne pa nove pasme. Med živinorejci naj se širi misel samozavešči in samopomoči!

4. Živinske razstave so jako važne za napredek živinoreje; naj se prirejajo tako, da se vzbuja zanimanje za rejsko delo in stremljenje živinorejcev v širših krogih v prvi vrsti pa naj bodo razstave sredstvo pouka in zato zmirom zvezane s praktičnim poukom in predavanjem o dosedanjem uspehu in prihodnjem delu o živinoreji. Odlične živali naj se nagradijo s primer- no visoko premijo. Večjo važnost bo polagati na mlečnost pri kravah. V Sloveniji se bo letno vršilo v jesenskem roku več živinskih razstav s premovanjem, v Solčavi in na Jezerskem tudi za ovce. V obdarovalne namene naj krajevni faktorji,

skrajni zastopi, občine, denarni zavodi, prispevajo po svojih močeh, naj tekmujejo v tem, da spravijo vsoto skupaj, ki je enaka državnemu prispevku. Izrekla se je želja, da se delijo diplomi in vidni znaki, pohvali, premiranim živalim; tej želji bo skušalo poverjeništvu ustreči, kakor hitro bodo razmere dopuščale.

5. Kot sredstvo za zboljšanje vzreje prihajajo v prvi vrsti v poštev pašniki, zlasti planinski, Gorski in planinski kraji, so in bodo ostali vedno vir zdrave živine, iz katerega črpajo dolinski kraji. Zato je gospodarsko največje važnosti, da se vpravljanje planinskih pašnikov pri izvedbi agrarne reforme reši povoljno. Zahteve živinorejcev iz Bohinja, Gorenjske, Koronke in Solčave soglašajo v sledečem: Planine, ki služijo živinorejski produkciji, naj se isti ohranijo, ona zemljišča, ki so služila kdaj temu smotru, pa so se tekom let vsled pospeševanja drugih panog živinoreji odvzeli, naj se vrnejo prvotnemu namenu. Vsled enostranske regulacije in pogozdovanja planinskega sveta je število živine v gorskih krajih silno padlo. Zahtevne posvetovalcev so izvenele v sledeče predloge:

a) Naj se izvede strokovni pregled regulacije planinskih pravic; nekdanje kmetijske pravice naj pridejo zopet v veljavo.

b) Planšarstvo naj spada v okvir živinorejskega nadzorništva in je nastaviti živinorejsko naobraženega strokovnjaka kot planšarskega nadzornika.

Kmetijsko poverjeništvu hoče posvetiti planšarstvu vso mogočo pozornost, bo stopilo v stik z vsemi zadevnimi činitelji in skušalo priboriti živinoreji starih pravic. Kjer gre za zemljišča, ki spadajo pod agrarno reformo, naj živinorejci skrbijo, da izvolijo v občinske agrarne odbore energične zastopnike in se naj organizirajo v društva in skupine, kajti posameznim kmetovalcem se bodo oddajali v zakup ali v končno last le takšni pašniki, ki bi ne bili primerni za skupno izkoriščanje.

V krajih, ki niso primerni za razvoj pašništva, naj skrbijo živinorejci, da bo imela mlada živina v bližini hleva tekališča in torišča na razpolago, kjer se lahko nadostno giblje.

Za napravo in popravo hlevov, gnojnic in gnojničnih jam se v bodoče ne bodo dajale denarne podpore, pač pa živinorejci lahko dobijo brezplačne načrte in strokovno navodilo, ako zaprosijo zato pri poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani.

6. Plemenski sejmi se bodo vršili v plemensko najbolj razvitih krajih obenem z živinskimi razstavami.

7. Zboljšanje užitkov pri živini se mora smotreno pričeti. Na vseh kmetijskih šolah in bodočih rejskih središčih naj se uvede kontrola mlečnosti po načinu kontrolnih društev. Kot predpriprava za kontrolna društva se vršijo letos po deželi molzni tečaji, pri katerih se teoretično in praktično razpravlja o glavnih činiteljih mlečnosti, ki so: odbira plemenskih živali, pravilna vzreja telic, molže, krmljenje, anaga, zrak in svetloba. Kraji, kjer se smatrajo taki tečaji potrebni, naj se pridno priključajo pri poverjeništvu za kmetijstvo.

8. Živinorejske organizacije (bikorejske in živinorejske zadruge) se v Sloveniji z malimi častimi izjemami niso mogle povoljno razviti, ker so se preveč postavljale na stališče državne podpore in zahtevale od članov premalenkosti deležev. Od že obstoječih zadrug se bodo zbiral podatki o njih delovanju; nadaljnega ustanavljanja se pa začasno ne more priporočati. Živinorejska organizacija se bo izvedla po občinah na ta način, da si občinski odbor iz svoje sredine izbere »živinorejski odsek«, kateremu je naložena skrb za povzdigo živinoreje v občini. Taki živinorejski odseki se bodo osnovali na podlagi začasne naredbe, ki bo v kratkem izšla.

Končno se je kot naloga najbližje prihodnosti pripoznalo sledeče: ustanovitev živinorejskih odsekov po občinah, priklonitev planšarstva živinoreji in ustanavljanje rejskih središč.

Živinorejci! V kratkih potezah smo vas seznanili z načrtom za povzdigo živinoreje; podane so splošne smernice, na podlagi katerih najde vsak svoj določen delokrog. Zdaj pa s polno paro na delo, da v kratkem nadomestimo to, kar nam je vojna uničila.

Krava v šoli.

(Anton Pevc.)

(Dalje.)

Za gospodarstvo je pri živini najvažnejše obrestonosnost krmljenja. Dobro krmiti je lahko, če pridelas dobro krmo doma ali če razpolagaš z denarjem, da si jo nakupiš. Vprašanje je, ali se pri odrasli živini tako krmljenje izplača. Pri mladi, rastoči živini se dobro krmljenje vedno izplača, pri odrasli živini pa to ni vedno primer, — kakor so to jasno dokazala danska kontrolna društva. Švicarji so kontrolna društva vnaprej zavrgli, ker z njimi bi izgubil ali vsaj močno otemnel sloves njihove živinoreje; Slovenci bomo našli v njih naš spas pri ustvarbi bodoče, gospodarsko visoko dobičkanosne slovenske živine. Krmljenje krave je le tedaj obrestonosno, če zna žival vsako mrvice krme pretvoriti v veliko mleka. To smo jo deloma naučili mi s krepkim krmljenjem v 1. in 2. razredu ter z molžo v 3. in 4. razredu, — deloma pa je osebnost lastnosti vsake posamezne živali, ki se bolj ali manj izrazito prenaša na potomstvo. Živinorejec mora zato odbirati za pleme živali, ki znajo krmo gospodarsko najboljše izkoriščati. Pri kravah mu služi kot merilo za to množina in toščobnost mleka, ker drugega bolj enostavnega sredstva nima za presojanje njih izkoriščevalne zmožnosti. Kontrolna društva pojasnijo v suhih številkah dobičkanosno razmerje med mlekom, mesom in krmo, kar je posebno važno znati pri živalih, ki jih odberemo za pleme kot stebre naše črede.

Pri presojanju obrestonosnosti krmljenja padajo na tehtnico vrhu razumnosti živinorejca tudi kakovost doma pridelane in cena nakupljene krme ter telesna teža živali. Teoretično potrebuje 600 kg težka krava, ki daje 5—10 kg mleka na dan, 660 gramov prebavljive beljakovine na dan;

400 kg težka krava je potrebuje le 440, Švicar pokrmi n. pr. svoji 600 kg težki simentalski kravi na dan 12 kg težkega sene (s 5 % prebavljive beljakovine) in 1 kg finih pšeničnih otrobov (z 11 % preb. beljakovine), skupaj 710 g preb. beljakovine na dan in dobi za to od krave 8 l mleka; pri proizvajalni (lastni pridelek) ceni sene 5 K za 100 kg in za otrobe 13 K za 100 kg ga stane 1 l mleka: $12 \times 5 = 60 + 13 = 73 : 8 \times 9.1$ vinarjev. Slovenec redi istotako 600 kg težko simentalko in ji poklada na dan 12 kg slabega sene (s 2.5 % preb. beljakovine) in 3.4 kg finih pšeničnih otrobov (ker mora nadomestiti beljakovino, ki v senu primanjkuje), skupaj 708 g preb. beljakovine, ter dobi istotako 8 l mleka; pri enakih cenah kot zgoraj ga stane 1 liter mleka $12 \times 5 = 60 + (3.75 \times 13) = 48.75 = 108.75 : 8 = 13.6$ vinarjev. Razloček 4.5 vinarja pri litru znesse pri 3000 l na leto K 135, v 8 letih, ko likor se navadno obdrži dobra krava v hlevu, K 1080 in pri 4 kravah K 4320, ki jih pri enaki živini in zunanje enaki krmi (le da je seno Slovenca vsled malo rodovitne zemlje še enkrat slabše) Švicar zasluži več kakor Slovenec. — Drug Slovenec, ki ne mara za težke simentalki, drži 400 kg težko domačo kravo, kateri krmi istotako 12 kg slabega sene in 1.4 kg finih otrobov, skupaj 465 g preb. beljakovine in dobi istotako 8 l mleka na dan. Njega stane 1 l mleka $12 \times 5 = 60 + (1.5 \times 13) = 19.5 = 79.5 : 8 = 9.9$ vinarjev. Razloček napram gornji slovenski simentalki znaša pri litru 3.7 vinarja, pri 3000 l na leto K 111, v 8 letih 888 K in pri 4 kravah K 3552, ki jih Slovenec z domačimi lahki kravami več zasluži kot Slovenec s težkimi simentalkami. Da se težje simentalsko tele ne tvori iz nič, marveč iz toliko večje množine krme je samoodsebe umljivo in da se tudi Švicar ne zanaša na plemensko vrednost živali, je iz omenjenega razvidno; K 4320 predstavljajo gospodarsko in ne plemensko vrednost.

Iz teh izvajanj sledi, da se mora živinoreja umerjati po splošnih kmetijskih razmerah in rodovitnosti zemlje v različnih pokrajinah, če naj bo dobičkanosna. Iz slabe krme ni mesa in ni mleka, računaj teoretično ali računaj praktično. Kupovati krmo se izplača le tedaj, če mi živina stroške z zadostnim dobičkom povrne; drugače je boljše gospodariti le s ceno, doma pridelano krmo. Držati dobro rejeno kravo radi lepšega slovesa 8 let v hlevu, je nespametno, ker le žre, ne da bi plačala krmo; pitana bodi le taka žival, ki gre v klavnico. Naloga živinorejca je naučiti svojo živino, da zna krmo najpopolneje za pravi namen izrabljati, torej krava za mleko. Po gospodarski vrednosti je presojati plemensko vrednost živali.

Razgled po svetu.

Jugoslavija.

j Osrednja vlada v Belgradu se bo preosnovala v toliko, da bodo stopile vanje vse stranke razen komunistov, ki jim je predvsem za rovarjenje proti vsemu, kar jim ni všeč.

j **Železničarska stavka** je tudi drugod skoro popolnoma prenehala.

j **Priznanje naši vladi.** Zveza prekmurških županov je na zborovanju, ki se ga je udeležilo nad 800 zastopnikov občin, soglasno sklenila, poslati sedanji vladi pozdrav in zahvalo za njeno skrb za Prekmurje, proseč jo, naj tudi nadalje pomaga dolgo časa zaslužnemu prekmurškemu rodu. Na zborovanju se je sprejela posebna spomenica, ki se pošlje deželni vladi za Slovenijo.

j **Bodoča ureditev naše države.** Iz Belgrada poročajo, da je dovršen ustavni načrt, po katerem se uredi naša država. Država se razdeli na okrožja (županije), okraje in občine. Pokrajinskih enot bo devetero. 1. Slovenija s Prekmurjem; 2. Hrvatska in Slavonija s Medjimurjem in Reko; 3. Srem in Bačka; 4. Banat; 5. Bosna; 6. Črna gora, Hercegovina in Kotor z okolico; 7. Dalmacija; 8. Srbija; 9. Stara Srbija z Makedonijo.

j **Revolucija v Subotici.** Mažari v Subotici so s sodelovanjem ogrske vlade napravili v Subotici upor, napadli ponoči mestno policijo, ter dva ubili in pet težko ranili. Upor je bil zadušen v kali. Preiskava je dokazala, da je bila pripravljena cela revolucija, ki bi omogočila mažarskim vojakom, ki so čakali ob meji pripravljeni vdreti v naše ozemlje in priklopiti nekdanje ogrsko ozemlje zopet Mažarski.

j **Uporni župan.** Vlada ni potrdila izvolitve zagrebškega župana komunista Delića, kakor smo že zadnjič poročali. Delić je kljub temu sklical sejo, ker misli, da komunistu ni treba nikogar ubogati. Policija pa je sejo razglašala ter naučila Delića, da državna oblast tudi za komuniste velja.

j **Napad na predsednika bosanske vlade.** Ko se je predsednik bosanske vlade dr. Srškić vračal v avtomobilu iz Belgrada v Sarajevo, je hotel prenočiti v Zavidoviću. Tam je neki moški skušal izvršiti nanj napad z bodalom, ko je avtomobil stal pred neko hišo. Napadalec je najprvo tajil svoje dejanje, pozneje pa je priznal.

j **Kaj na Dunaju vse verjamejo?** Dunajski listi prinašajo vesti, da se je regent Aleksander odpovedal, da je nastala v Jugoslaviji revolucija in da je proglašena republika.

Tedenske novice.

Politične.

p **Zveza viničarjev** se je ustanovila dne 18. aprila v Mariboru. Zveza temelji na krščanskih načelih.

p **Ajdovec.** Na cvetno nedeljo je bil shod SLS. Poročala sta gg. Gostinčar in Žužek. Shod je bil dobro obiskan in ljudstvo je pazljivo poslušalo in pritrdjevalo.

p **Železničarska stavka** je že popolnoma prenehala, ker so komunisti uvideli, da se s silo nič ne opravi. Minister dr. Korosec se je namreč vztrajno držal stališča, da se preje ne spusti v nikakršna pogajanja, dokler se ne prične zopet redno delo.

p **Zaprti komunisti.** Komunistične hujškače, takozvani stavkovni odbor, ki nosi na vesti umor desetih delavcev, je oblast zaprla, ker so hujškali proti državi. Tako

je pravil Boljše, da je par hujškačev pod ključem kakor pa, da bi cela Slovenija umirala v neredu in zmedu in bi Italijani izsavalili naše ljudstvo.

p **Shodi** po celi Sloveniji so prepovedani.

p **Za smeh in kratek čas.** Kmetijski list št. 22, poroča, da je Mermolja govoril na shodu v Brežicah, da so »klerikalci pomagali brezverskemu Turku, da Sveta dežela ne bi prišla kristjanom v roke«. Kakor se iz tega vidi, so vsi klerikalci že prestopili v turško vero, in kdor noče izgubiti svoje vere, naj brž pristopi k liberalni kmetijski stranki.

p **Nadaljevanje.** Zadnja številka Kmetijskega lista je zopet polna napadov na duhovnike. S tem je kmetško vprašanje rešeno in draginje bo konec.

p **Kdor plača članarino za našo stranko,** dobi moko, tako vpijejo agitatorji samostojneži po deželi. Z moko in žitom delajo lov in hočejo kupovati duše. Izrabljajo bedo in pomanjkanje ljudstva v svoje strankarsko umazane namene. Ob enem hočejo s tem tudi vsiliti ljudstvu svoj list. Od tega namreč zavisijo, da dajo tudi stradalajočim in potrebnim kako kilo žita. Dosti tako ne morejo dati, njihovo delo je le bolj v obljubah. Pribiti pa moramo to naravnost nečuvstvo in zlobno umazano agitacijo. To je pač samo pri nas mogoče. Povsod drugod je stranka, ki dela s tako umazanimi in ničvrednimi sredstvi, v političnem življenju nemogoča. Mi pa menimo, da državna oblast ni zato tukaj, da bi naravnost podpirala strankarstvo, posebno še tako stranko kakor je ta. Mi vemo, kako so samostojneži z nakaznicami za blago pri državni oblačilnici ljudi lovili za svojo stranko. Pomanjkanje blaga so izrabljali, izrabljali so državno ustanovo, da jim je ljudi gonila v njihovo stranko. Ljudstvo je potrebovalo oblačilnega blaga, in dolžnost državne oblačilnice je bila, da ga potrebnim preskrbi. Državna oblačilnica je za vse, ne pa za gotovo stranko ali stranke. In sedaj počenjajo isto z moko in žitom. Moka in žito, ki ga dobavljajo z državno pomočjo, je za tiste, ki moko in žita potrebujejo, nikakor pa ni agitacijsko sredstvo v politične namene. Mi pozivljamo vlado, da pogleda tem ljudem na prste. Še tega je treba, da gre državna oblast na roko ljudem, ki izrabljajo ljudsko bedo na najgrši način. Vsaka stvar ima svoje meje.

Domače novice.

d **Pozor, posestniki dolarjev.** Ministrstvo financ je izdalo naredbo, da se uredi poslovanje državnih menjalnic v obmejnih krajih, preko katerih prihajajo naši izseljenci, ki se vračajo iz Amerike. Državne menjalnice bodo zamenjavale dolarje za naše dinarje po najugodnejšem borznem kursu, tako da se bodo naši izseljenci obvarovali ropanja, ki se sedaj vrši z njimi, pa tudi da na ta način pride država do dolarjev za svoja plačila v Ameriki. Dosedaj se bodo organizirale take menjalnice v Katoru, Dubrovniku, Metkoviću, Splitu, Sarajevu, Ljubljani in Mariboru. Zamenjava ne bo obvezna.

d **Prvi roj.** Na svetega Jurija dan, dne 24. aprila je bil prvi roj pri čebelarju in posestniku Mihaelu Zmrzlikar v Kosezah p. Vodice pri Kamniku. Ali ni to nekaj posebnega v tem času?

— **Zgodnja košnja.** Jeklin v Gorenjah, občina Sp. Koseze pri Moravčah, je že v ponedeljek pred sv. Jurijem pokosil prvič svoj v dolinici pod močnim studencem ležeči travnik in mrvo posušil v kozolcu. Dejal je, ko bi še en teden čakal, bi bila pa trava že poležena. Tam kosi navadno po šestkrat na leto. Tako visoke trave o sv. Juriju že stari ljudje malokdaj pomnijo. Sploh vsa letina prav lepo kaže. Po starem kmečkem pregovoru ima biti o sv. Juriju žito tako veliko, da se vrana v njem skrije. Letos bi se pa že koza skrila v žitu. Rž že klasi tudi po hribih. Sadje pa cvete, kakor včasih majnika. Letos vse cvete. Vtaknil sem odrezano jabolčno vejico v zemljo na vrtu, pa se je razcvetela. Ako nas Bog obvaruje slane še ob Trjacihi, potem upajmo na dobro letino! Samo, da bi znali dobro gospodariti s pridelki. Včasih pa toča že v kašči spravljeno žetev potolče. Ta toča so papirnate izvoznice, ki so uničile lanf vso žetev v Jugoslaviji.

d **Umrli** je dne 13. t. m. pri sv. Frančišku v Savinjski dolini Anton Časl v 85. letu starosti. Vzorni mož — oče župnika v Trbovljah.

d **Božji rop.** V noči na 23. aprila vlomili so zlobneži v tabernakelj podružne cerkve na Primskovem pri Kranju, ter uropali monštranco in ciborij. Sv. hostije so bile raztresene po tabernaklju in oltarju. Drugo je zlobnež pustil vse nedotaknjeno. Pustil je tudi plašček od ciborija in lunico od monštrance.

d **Oskrunba križev.** Ljubitelj Rožnika poroča: Z žalostjo sem zapazil, da so zločinci podrli tisti starodavni križ, kateri je stal na Zgornjem Rožniku tam, kjer pripelje stranski pot od Drenika. Z drugega križa, kateri stoji pri letalnem vežbališču na Rožniku, so pa zločinci odstranili soho Križanega.

d **Velik požar.** Dne 16. aprila je izbruhnil velik požar v Migojnicah pri Grižah v celjskem okraju, ki je vpepelil 16 poslopij, in sicer 12 gospodarskih poslopij in 4 hiše. Zgorelo je tudi veliko živine. Škode je več milijonov kron. Ogenj je nastal vsled isker iz lokomotive na ozkotirni rudniški železnici iz Zabukovce v Žalec.

d **Strašna nesreča.** V ponedeljek 19. t. m. so v Svetem pri Komnu odnašali municijo, ki je bila tam nakupljena. Pri tem opravilu so bili zaposleni neki 20letni Angeli Bandel iz Pliskovce, Leopold Furlani iste starosti, iz Svetega, in 14letni (12-) Alojzij Kermol iz Svetega. Nenadno je eksplodiral zaboj municije, vžgal še dva druga. Vsi trije imenovani so dobili pri tem težke rane in istotako tudi vojaška straža, ki je delavce stražila. Leopold Furlani je že ponoči umrl v tržaški bolnišnici.

d **Žena ubila moža.** 25. t. m. zj. okrog štirih je žena železničarja Kastelica v Bohoričevi ulici s sekuro preklala svojemu

možu glavo, ko je ta odhajal v službo. Mož je umrl v bolnici. Ženo, ki je bila že enkrat v umobolnici, so oddali na opazovalnico.

— Tatovi so pokradli pri škafarju Zaborštanu, občina Prevoje pri Lukovici za 10.000 K vrednosti. Tatovom so že na sledu.

Gospodarska obvestila.

g Vrednost niklastega drobiža. Avstro-ogrski niklasti drobiž po 10 in 20 vinarjev se pri javnih blagajnah in v privatnem prometu sprejema kot novce po 10 in 20 par, torej po 40 oziroma 80 vinarjev. Tako določa finančni minister.

g Valute dne 22. aprila na zagrebški borzi: Dolarji (100) 14.600 K; avstrijske krone (100) 68 K; bolg. žigosani levi (100) 200 K; carski rublji (100) 200 K; francoski franki (100) 1110 K; napoleonorji (1) 575 K; nemške marke (100) 265 K; rum. lei (100) 280 K; švicarski franki (100) 3000 K; italijanske lire (100) 710 K.

g Prvovrsten semenski krompir po 4 K 50 v. za kg oddaja Slovenska kmetijska družba tudi neudom v skladišču Turjaski trg št. 3.

g 400 telet za Ljubljano poginilo radi stavke. Ko so komunisti proglasili železničarski štrajk, so pustili vlake kar na progah. Tako je vlak vozil za Ljubljano 400 telet. Komunisti je vseh 400 telet pustil v vlakom na progi, kjer so medtem vsa poginila. To je seveda vse za delavski blagor!

g Kmetijski tečaji. Kmetijska šola na Grmu priredi meseca maja sledeče dnevne tečaje: I. Perutninarski tečaj; 7. in 8. maja. II. Živinorejski in mlečarski tečaj; 14. in 15. maja. III. Sadjarski tečaj; 17. in 18. maja. IV. Tečaj za pridelovanje krme; 20. in 21. maja. Pouk, kateri se začne vsakokrat ob 9. uri dopoldne, bo pri vseh navedenih tečajih združen s praktičnim razkazovanjem na šolskem gospodarstvu. Kdor se želi udeležiti enega teh tečajev, naj se prihlasi po dopisnici pri ravnateljstvu državne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu, in sicer za perutninarski tečaj do 1. maja, za živinorejski tečaj do 8. maja, za sadjarski tečaj do 8. maja, za tečaj za pridelovanje krme do 12. maja. Revnejšim udeležencem tečajev dá ravnateljstvo v omejenem številu prenočišča na razpolago.

g Prodavanja o vinogradništvu. Tekom prihodnjega predletnega časa predava višji vinarski nadzornik B. Skalický v sledečih krajih o poletnem zatiranju trtnih škodljivcev: V nedeljo, dne 25. aprila ob 4. popoldne v Stopičah; v nedeljo, dne 2. majnika ob 8. uri zjutraj v Brusnicah; v nedeljo, dne 9. majnika ob 4. uri popoldne v Prečnji; v praznik, dne 13. majnika ob 4. uri popoldne v Semiču; v nedeljo, dne 16. majnika ob 8. uri zjutraj v Smihelu; na praznik, dne 24. majnika ob 4. popoldne v St. Janžu; v nedeljo, dne 30. majnika ob 8. zjutraj v Boštanju, dne 6. junija ob 8. zjutraj v Mirni peči, vse po novem letnem času. V interesu vinogradnikov je želeli, da se teh predavanj v obilnem številu udeležujejo.

g Cene pšenice. V več okrajih Srbije je bila uveljavljena odredba, ki določa najvišjo ceno pšenice za meterski stot na 110

dinarjev, oziroma 440 kron. V Banatu prodajajo producenti pšenico po 800—1000 K za meterski stot. Od 1. t. m. je cena v celi Rumuniji zrastle na 300 kron za 100 kg. Na Ogrskem so po žigosanju bankovcev tudi zrastle cene nad 300 K za 100 kg. V Osijeku in okolici zahtevajo pa že 1100 K za 100 kg.

g Hrvatska deželna vlada prepovedala izvoz živine. Deželna vlada v Zagrebu je vsled težkih prehranjevalnih razmer prepovedala izvoz živine v inozemstvo. Na prošnjo deželne vlade v Zagrebu je predsedništvo deželne vlade za Slovenijo obvestilo vse policijske oblasti, železnice in odsek za prehrano, da se živina, pripeljana iz Hrvatske, Slavonije in Medžimurja v Slovenijo, ne sme izvažati v inozemstvo. Odlej se iz navedenih pokrajin sme v Slovenijo uvažati samo živina, ki je potrebna za prehrano prebivalstva v Sloveniji.

g Cena v Ameriki. Cena pšenice v Ameriki je v naši sedanji valuti po 780 K za 100 kg, moka pa po 1800 K za 100 kg. Vožnja do Soluna stane 30 dolarjev za eno tono, torej 450 K za 100 kg. Amerikanska moka bi nas torej prišla sedaj stati vsaj po 24 do 25 K 1 kg. Dragga je v Ameriki mast, ki je po 46 dolarjev 100, z vožnjo 49 dolarjev, torej bi prišla pri nas približno po 75 K 1 kilogram. Amerikanski sladkor v kockah bi prišel pri nas okrog 63 K 1 kg. Kakor se vidi, se naše cene bližajo svetovnim cenam, le moka je pri nas cenejša kot v Ameriki.

g Petrolej v Črnigori. Vedno se je reklo in pisalo, da naša država nima petroleja. Zadnje mesece pa je neka holandska družba ustanovila družbo za izkoriščanje petrolejskih vrelcev v Črnigori.

Dopisi.

DOL PRI LJUBLJANI.

Stojimo na stališču, da imajo časniki važnejšo nalogo, kakor dogodbe lokalnega pomena vlačiti v javnost; ampak zaradi potrebne jasnosti tu malo odgovora na zadnji dopis v »Domovini« iz Dola. — 1. Domovinski modrijan si lajša svojo kosmato vest na prav priprosti način. Češ, župnik in kaplan še nista katoliška Cerkev, torej se njima lahko uasprotuje, ne da bi moral človek zato biti že slab katoličan. — Je že res, da dva duhovnika še nista cela katoliška Cerkev; ampak to je tudi res, da sta oficijelna zastopnika Cerkve povsod v župnijah ravno ta dva in nihče drugi, najmanj pa kak domišljav in pišči vdan učitelj ali kak pobožen trgovec. Pa bi bila res lepa, če bi načelo »Domovine« splošno obveljalo. Koga pa naj krščansko ljudstvo posluša, če ne svojih dušnih pastirjev, da se ohrani na pravi poti? Nekdo v Dolu se rad sklicuje na evangelij, kadar mu kaže. Ali ni v evangeliju zapisano: »udaril bom pastirja, in razkropile se bodo ovce?« — 2. Zgodbica glede bere je pa že precej zastarana reč. Najsi rži tudi sedaj ne bi bila prišla v časnikarske predale, da ni došel v Dol goreč pismouk. Ker pa je storja v »Domovini« nepopolna, naj se tu izpopolni. Neodrahtana pšenična bera se je od treh izterjala potom oblastva edinole zato, ker so se bahato ustavljali: »ne damo nič«, kot ni rekli: »ne morem«. Se v dopisu na slavarstvo je bilo izrecno omenjeno, da se vsem bera za tisto leto odpusti, če se osebno v župnišču zglašijo ter povedo, da jo težko odrahtajo. A ker se ni zglašil noben, tudi »mama s kopico otrok« ne, so pa plačali in tiste krone so potem romale v blagajno Rdečega križa. Ko bi bil dopisnik »Domovine« vse to prejel vedel, morda ne bi bil te reči vlačil na dan, ker je s tem dosegel ravno nasprotno, kar jo nameraval. — Vredno bi bilo še

omeniti, kako se je sprožila in obravnavala zadeva razširjenja šole v Dolu, ampak to morda ob drugi priliki. Naj se le do dobra razkrija ljudski prijatelj, da bodo slednji tudi sleh lahko izpregledali, ko bodo morali globoko seči v žep zaradi kapric enega človeka, ki ne bo dolgo v Dolu.

GORICE.

Naši fantje so pred tednom uprizorili igr »Deseti brat«, ki je bila zelo dobro igrana. Veliko ljudstva je bilo navzočega, tudi precej Tržičanov nas je počastilo. — V zadnjem času so začeli razni verižniki iskati med vračajočimi se Amerikanci dolarje. Plačajo jih manj nego so vredni, s tem prikrijevajo svoje v vojni silno naraslo premoženje, da bi jim ne bilo treba plačati vojnih dobičkov. Dolarje kupujejo tovarnar Malji in trgovci Lavš v Tržiču. Bodite oprezní Amerikanci pred takimi nakupovalci.

TRŽIČ.

Od 11. do 18. smo obhajali sveti misijon, ki so ga vodili jezuiti Žužek, Tome in Bukovič. Jutranji in večerni govori so bili kaj dobro obiskani. Imeli smo 5400 obhajancev. Procesija z Najsvetejšim je bila ob sklepu misijona jako veličastna. Vse hiše so bile lepo razsvetljene, le socialni demokrate niso prižigali svojih hiš niti ene luči in s tem pokazali očito, da nimajo vere v najsvetejši Zakrament. Ljudstvo, ki se je udeležilo procesije je uvidelo, da je socialistična stranka res brezverska in da ji veren človek ne more z mirno vestjo pristopiti.

IZ STAREGA TRGA PRI LOŽU.

Na belo nedeljo je priredila naša »Dokliška zveza« v dvorani »Konzumnega društva« predstavo »Dve materi«, ki je še precej dobro izpadla. Nastopil je tudi prvi tamburaški zbor »Dokliške zveze« s par točkami v popolno zadovoljnost gledalcev. Tako torej tudi dekleta počasi napredujejo in ta prireditelj je pokazala dovolj jasno, da je tudi kmetijska dekleta sposobna še za kaj drugega kot za grablje in motiko, dasi mnogi tega nočejo uvideti ter si na vse kriplje prizadevajo naše kmetjsko žensstvo še bolj zasužnjiti ter popolnoma odtegniti vsemu javnemu življenju, a me smo zadržno prepričane, da tudi nam enkrat zasije solnce svobode in pravice in takrat bomo z obrestmi poplačale te svoje priželje. A zdaj pa dekleta, le pogumno naprej po začrtani poti, ne ustrašimo se težav in boja in glejmo, da bo naša »Zveza« res privedla in napredovala v našo splošno korist. Članica.

SV. TROJICA PRI MORAVČAH.

Tudi pri nas se zelo pozna, da je bila vojna, veliko mož in fantov je padlo, tako, da je sedaj tudi pri nas pomanjkanje dobrih gospodarjev. Sedaj smo se tudi tukaj pričeli dramiti iz zimskega spanja. V nedeljo 2. maja prirede domači fantje in dekleta prav mične igre, fantje šaloigro: »Laži-zdravnik dr. Vozznal«, dekleta pa: »Boj za doto«. Kdor si želi dobre in vesele zabave naj ne zamudi priličnega pogledat. Čisti dobiček je namenjen za nove zvonove pri Sv. Trojici.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 3% brez kakakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Listek

Junakinja iz Štajra.

Povest. Prevaža ***

(Dalje.)

»Velikanstvo! Kaznujte me, če hočete, zato, ker sem državo rešil šibe božje. Tu je moja glava, vzame naj jo, kdor bolj ljubi Avstrijo kakor jaz,« je ognjevitorek rekel Hendel.

Zopet je vse tiho po dvorani. Cesar je odbijaje živahno zmaljal z glavo. Klezel je že vedel, pri čem da is: katoličani so izgubili igro.

»Ne tako, ne tako, ljubi Hendel,« je jinjen rekel cesar. Ne pride nam na misel, da bi jemali življenje možu, ki je naši deželi izkazal toliko dobrot; predragoceno je njegovo življenje, da li mu je vzeli, saj bi sicer sami sebe vrezali v lastno meso. Res, sramota bi bila, jemati življenje možu, ki je rešil toliko življenj. Celó, če bi bili ravnali zoper moje odloke,« je nadaljeval cesar, »pa vendar, kar ste storili dobrega, prekaša, kar ste hudega storili. Kajne, ljubi Klezel,« se je obrnil proti pobitemu kancelarju, ki je ravnokar odmaknil svojo roko od križa na prsih in se je porogljivo smehljajal.

Cesar Matija se je zopet okrenil proti Hendelnu in mu je nadalje rekel:

»Torej hvala Vam, Hendel, za Vašo zvestobo napram nam, pa za skrb, ki ste jo v času velike nevarnosti izkazovali našemu mestu Štajer. Jasnó nam je, da je vse, kar se nam je zdelo trdoba in samovoljnost, narokovala samo sila časa, ki je rodila te izjemne postavbe. — Sicer pa nam je žal za one štiri obsojence, Hendel; morali bi poslali obsodbo nam v potrditev! Toda, zaradi velike sile, v kateri se je nahajalo mesto, naj bo pozabljeno tudi to. Ker vam torej jaz, Vaš katoliški cesar, izkazujem tako milost, pričakujem, da boste zaneprej tudi vi nasproti štajercem milostni sodnik, tem bolj, ker je že minula kužna nevarnost.«

Cesar je obmolnil. Mirno, s prekrižanimi rokami je Hendel poslušal njegove besede.

»Res, velikanstvo, toda vedno še obstoji nevarnost upora.«

Cesar je visoko namršil obrvi. »Potem pa pri redimentu ni vse vredno.«

Hendel je smehljaje se zamajal z rameni. »Kaj še! Pri katoličanih ni vse v redu. To je star kvas, to katoliško ljudstvo, nobene modre postavbe, nobene krenke roke ne prenese. Poslušamo samo duhovnike, pa za živo glavo ne pametnih, temveč samo take, ki so enako neumaj ali pa ga še prekašajo v neumnosti.«

»To ne spada sem,« ga je prekinil cesar. Kancelar Klezel je stisnil svojo velo roko v pest... Sedaj pa imaš, velikanstvo, Cesar pa je na videz prijazno rekel Hendelnu:

»Sicer pa, gospod Hendel, kaj sem hotel vprašati? Je-li Vaš sin prišel z Vami na Dunaj? Prav v dobrem spominu ga imam in bi ga prav radi videli; je-li zunaj v čakalnici? Rad bi se nekaj pomenil z njim. Pokličite ga nam gor!« je naročil dvorniku.

Kmalu je pridonel v dvorano glas mladega stotnika, ki je spodaj poveljeval: »Stopaj!« potem pa ponovno zvenketanje konjskih kopit, ki so se pogrezala v škripajoči pesek.

Dvorniki so iztegovali svoje vratove proti oknom, videli so spodaj perjaste klobuke ponosnih jezdecev, ki so stali okoli viharajoče zastave.

Sedaj se razmaknejo zastori in stotnik Hendel je v spremstvu štirih strelcev stopil v sprejemno dvorano.

Napeto je cesar zrl nanj in se je — začudil.

V spominu mu je žal, pa domišljav pobič iz Štajra, sedaj pa stoji pred njim cel mož,

ki ga mirni in ponosni nastop, zamišljeno ter resno obličje dela starejšega, kakor je v resnici. V dveh letih se je tako izpremenil! Je-li moral kaj hudega pretrpeti, ali pa se mu je medtem naselila v srec ljubezen, ki čudovito hitro zori mlade ljudi.

»Zelo me veseli, stotnik Hendel, da vas vidim tu,« je rekel cesar Matija ter je podal desnico junaku, ki je stopil na levo stran svojega očeta in je v poklonitev povesil meč. »Vaš oče mi je povedal, daste pripeljali seboj precej vojaštva, tri kompanije, skupaj 500 mož; so-li pota iz Štajra gori tako nevarna, da ne zadostuje nekaj služabnikov in majhna straža, kakor navadno potujejo zasebniki?«

»Ceste, velikanstvo, so sedaj varnejše kakor le kdaj; moj oče bi, kar se tiče njega, šel magari sam skozi gozd, poln roparjev in potepuhov. Veliko več smo hoteli Dunajčanom pokazati, kakšno je štajersko vojaštvo in smo se hoteli nekoliko postaviti pred visoko gospodo.«

Cesar se prijazno smeje.

»Lepo, da vam je vojaška dolžnost vse, tudi se vam je posrečil vaš namen na Dunaju, res se pošteno postavite,« je počasi rekel cesar, »toda ljubi stotnik, povejte nam, kako ste vršili zadnje mesece svojo dolžnost v službi Vašega očeta?« Cesar je z velo, drobnó roko delal male kroge in je iz napol odprtih oči skrljal zrl na mladega stotnika. »Prišlo so nam zadnji čas na uho razne novice, kakor da takrat, ko je vaš oče neizprosno nastopal proti katoličanom, niste stali vselej na strani svojega očeta, marveč ste držali s katoličani... da nekaterih povelj svojega očeta niste niti izvršili, druge pa da ste omilili... večkrat da ste se s priporočno in posredovanjem zavzeli za katoličane... Pa me morate prav razumeti: ne grajam vas radi tega, marveč bi rad izvedel iz vaših ust samih, je-li so resnične te govorice. Ste-li torej, gospod stotnik Hendel, za časa kužne nevarnosti res nastopili nasproti svojemu očetu, je-li res niste priznali njegovih postav? Se vam zdi, da so bile njegove postavbe krivične? Te vprico svojega očeta mi povejte resnico, naj si bo kakršnakoli. Veliko mi je na tem, da poveste čisto resnico, ker mi s tem olajšate odločitev, ki jo moram ukreniti v štajerskih zadevah.«

Tako je govoril cesar, in Henrik je vedel, da mu je cesar položil v roko nevidni meč, čegar ostringe je bila obrnjena proti njegovemu očetu. Niti za hip ni bil v dvomu, kaj mu je storiti. Proti očetu da bi pričal — nikdar! Proti očetu, ki je velik in plemenit, močan in častit — in če se je pregrešil proti najslajši deklici, ni storil tega iz hudobije, marveč iz dušne zaslepljenosti — ne, nikdar ne bo pričal zoper njega, četudi mu je že prizadel krvavo bridkost.

Hendel, sodnik, je mrko zrl predse, Res, kljuboval mu je fant, to je desetkrat res, in on ga je zato udaril z bičem svoje strogosti; se bo li Henrik sedaj maščeval? Se bo li ponašal s tem, da je bilo ravnal s črvadjo, ki jo je njegov oče teptal z nogami, da ga pohvali cesar in njegov far, očeta pa prekorne? — Ne, ne, to bi ne bil Henrik Hendel!

Ha, sedaj govori... Groznemu možu so zastale zmedene misli, ko je Henrik z jasnim, odločnim glasom odgovarjal cesarju:

»Odkar nosim to orožje, sem vedno stal na strani stojega očeta, in sem vedno branil njegovo postavbo, razen enkrat; procesijo, ki je romala v Veng, sem zajel, ti-le močje — z roko je pokazal na strelce — »so bili zraven. Štiri katoliške meščane sem peljal na vislice, tudi meniha Alberta sem izročil sodišču. Če hoče velikanstvo zaradi te strogosti kaznovati mojega očeta, naj najprej kaznuje mene, ki sem bil njegova roka, njegov meč.«

Štajerski sodnik je uprl na sina pogled, poln najgorečnejše ljubezni. Henrik, ti moj edini, ti si zares moj pravi sin.

Cesar je pazljivo poslušal stotnikovo izpoved, naposled mu je lahen smehljaj splaval na ustne.

»Če sem vas prav razumel,« je rekel, »ste bili vselej svojemu očetu poslušni, samo enkrat ga niste ubogali; mi bi pa sedaj radi

vedeli, za kaj je takrat šlo, povejte in ničesar ne prikrijte.«

Sodnik je začel grdo in mrko gledati liki razjarjeni bik. Enkrat — šlo je za vlačugo, Ha. In to vprašuje ta mož, ki je danes tako sladek in binavski. Na vsak način hoče sina naslušati zoper očeta. Oj Henrik, drži se!

Henriku je vroča kri udarila v lica. Res, šefano, sladko deklico, je rešil in ni ga sram, marveč ponosen je na ta čin. Povedal bo resnico, ne očetu v sramoto, temveč na ljubo šefani. Ni se nič obotavljaj, glasno in odločno je rekel:

»Deklico, ki je bila obsojena za časa kuže, sem rešil kazni. Samo takrat sem ravnal zoper postavbo svojega očeta.«

Sedaj se je sodnik Hendel besno razdražen zadril na sina: »Res je, žal, da je res. Sicer sem ti pa že rekel, naj bo pozabljeno, ti pa še vedno vse veš. Jaz bi si rajši odgriznil jezik, kakor bi kaj takega izpovedal o sebi.«

»Gospod Hendel,« ga je prekinil cesar z žugajočim glasom, »vprašal sem vašega siná Stotnik Hendel, govorite naprej! Kako je bilo, je-li bila deklica po pravici obsojena? Kakšna kazen jo je zadela? Kaj je storila?«

»Deklica je bila nedolžna, sodnik pa tega ni vedel,« je rekel Henrik, »jaz pa sem vedel to, zato sem jo oprostil.«

»Nedolžna? To ni res!« se je sirovo vmešal oče v pogovor. Puhaj se z nozdrvmi liki razjarjena zver, krčevito se je zagrabil za orožni pas, zverinska besnost mu je plapolala iz oči. Že zopet, zopet, zopet. Dosem — do cesarjeve dvorane ga preganja in mu odtuja je sina. Ha, kako se reži ta nesramni Klezel ob cesarjevi strani! V slepi besnosti mu je ušla z ustnó grda psovka: »Lažeš! Bila je krivica!«

Njegov sin ga je osorno pogledal in je odločno rekel:

»Jaz pa še enkrat pravim, da je bila nedolžna. Vi pa ste se motili in ste mislili z drugimi in menoj vred, da je iz zgolj hudobije ščuvala zoper vas. Toda potem, ko sem jo videl na sramotnem odru, sem spoznal, da ni kljubovala vam, marveč v svoji preprostosti je hotela štajer rešiti. Pot ni bila prava, toda njena volja je bila dobra in prava.«

»Ha, njena volja je bila dobra in prava,« se je Hendel hripavo zakrohotal, »zato je pa bila moja napačna in moja sodba kriva. Ti boš učil mene spoznavati svet? Beži, beži!«

Henrik je rekel:

»Tudi največji sodnik se lahko moti, gospod!« — Nato je obmolnil in krčevito dihal.

Cesar je rekel napol glasno: »To je res, in sodnika ni treba biti sram, da le da resnici čast, še manj pa se je sramovati onemu, ki ni izvršil prenačljene sodbe!«

Sodnik Hendel je stopil tik pred cesarja ter je s svojo širokoplečato postavbo, ki jo je ogrinjal patricijski plašč, ločil Henrika od prestola; cesar naj ne bere iz teh oči, teh čudovitih zvezd in naj ne bo milostljiv nesramnim papežnikom, ki so mu zmešali sina.

(Dalje.)

Vsak neorganiziran kmet škoduje moči kmetskega stanu. Zato vsi v Kmetске zveze!

Mučil Vas glavobol? Zobobol? Trganje v udih? Malo Fellerjevega pravega Elza fluida in odpravljene so bolečine! 6 dvojnati ali 2 veliki specialni steklenici 36 K. Fellerjev Elza mentolni črtnik en komad 4 K.

Želodec Vam ni v redu? Nekaj pravili Fellerjevih Elza-kroglic! Te so dobri 6 škatlic 18 K. Pravi balzam 12 steklenic 36 K. Prava švedska tinktura 1 velika steklenica 15 K. — Omot in poštnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 16, Hrvatska. C.

Veliko posestvo z gospodarskim inventarjem in poslopiem, pol ure od železniške postaje Velike Lašče, se odda za dobo pet let v najem. Vpraša se pri lastniku Alojzju Tomažnu, Čatež št. 2, p. Turjak.

Najstarejša hranilnica na Slovenskem. Kranjska hranilnica

v Ljubljani — ustanovljena l. 1820

obrestuje hranilne vloge s

3%.

Kranjska hranilnica je pupilarno varen zavod in jo nadzoruje deželna vlada.

Za plačila zavodu se dajo na razpolago poštne položnice.

Čisti dohodek Kranjske hranilnice je — ne glede na to, kar se odkaze rezervnim zakladom — po pravih določen v pospeševanje obkroženih naprav in podjetij na Kranjskem. — Skupna svota doslej v te svrhe odmenjenih zneskov znaša K 8.761.118/37.

Ženitna ponudba. Re-
sno
misleči samski obrtnik
srednje starosti, v mestu
s večjim obratom in do-
brim dohodkom želi zna-
ja v svrto ženitve. —
Prednost imajo lepa de-
kleta brez premoženja do
24 let starosti. Ponudbe
pod »Mirisna bodočnost
1599«

**Kuverte s firmo,
pisma,
račune Ltd.**
Izvršuje natančno
po naročilu
Jugoslovanska
tiskarna
v Ljubljani.

Semenska domača detelija, lucerna, grahova

se dobi v poljubni množini pri Fran
Pogačnik, Ljubljana, Dunajska cesta 36.

imate bolečine? V licu?
V celem telesu? Vas muči
glavobol? Trganje po u-
dih? Trpite na reumatizmu
in gihlu? Ste se prehlad-
li? Ne morete spa? Niti
delati? Ste nervozni in
preveč občutljivi za mrzli
zrak?

Poizkusite vendar Feller-
jev pravi Elixir! Čudili
se bode! Občutili bode
čuvstvo zadovoljnosti! Re-
šeni ste bolečin in hvalite
Fellerjev Elixir kot do-
brega prijatelja v hudih
dneh. 6 dvojnatih ali 2 ve-
liki specialni steklenici
33 K. Zagorski sok proti

kašlju in prsnim bolečinam, 1 steklenica 6 K.

Vas že odesa v redu? Trpite na počasni
prebavi? S abem apetitu? rabite mi o, za-
nesljivo odvajajoče sredstvo?

Oj, kako bode zadovoljni, ako samo poiz-
kusite Fellerjeve prave Eliza-krogljice! Te so
res dobre! 6 skatlic 18 K. Zelodec okrepju-
joča švedska tinktura, 1 velika steklenica
15 K. Pravi balsam, 12 malih steklenic 36 K.

Lahko se na-
robite!

Fellerjev Eliza-
mrčesni pra-
šek 1 vel skat-
lica 5 K. Zobne
kapljice, ste-
klenica 4 K — v.
Očesne kapljice
4 K — v. Zane-
sljivo mazilo
zoper srbečino
in srbečico, lon-
ček 10 K. Močna francovka v steklenicah po
8 K in 22 K. Omot in poština posebej, a naj-
ceneje! Eugen V. Feller, lekarnar, Stuecia
donja Elzatre št. 18. Hrva ska.

Primežaj krmil Mastin

enkrat na teden eno pest. Ob pomanjkanju krmne
ke se uporabljajo nadomestila sredstva za krmli-
la pa se primeža dvakrat na teden. Prašek
Mastin, dietetično sredstvo, za živino, je dobil
na višje kolajne na razstavah v Londonu, a Pa-
rizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoč gospodarjev
hvalijo Mastin, ko ga enkrat poizkusijo, in ga
ponovno rabijo. 5 zavojev praška Mastin zado-
stuje za 6 mesecev za enega prašička ali vola.
Ako se Mastin pri vas v lekarnah in trgo-
vinah ne dobi, potega ga naročite po pošti. 5
zavojev Mastina 20/50 poštnine prosto na dom.

Mazilo zoper garje

(naftomazilo) uniči pri ljudeh in živini garje,
lišaj, srbečico, kožne bolezni, izpuščaje, Ne
smrdi, nemate perilo, 1 lonček 8 kron. Po pošti
10 kron 50 v.

Lekarna Trnkóczy

Ljubljana Kranjsko Zraven rolova.

...ovna in manufaktorna trgovina

Ivanka Praprotnik,

Sv. Petra cesta 29, Ljubljana

naznanja sl. občinstvu, da je ravno kar došlo
fino volнено blago za ženske obleke v črni,
modri, zeleni in rujavi barvi, zamet, sukno,
plačevina, kontenina, platno za rjuhe, cvilih,
raznobarvne satnaste odeje t. t. d. Kdor hoče
dobro blago in po ceni kupiti naj se obrne
na to domačo trgovko. Vzorci in ceniki se ne
razpošiljajo.

Flode (krlje)

deske, trame, kostanjev les,
gozdove in oglje iz mehkega
in trdega lesa kupi po najvišji
ceni vsako množino družba IM-
PEX v Ljubljani, Krekov trg 10.

**Agitirajte
za
'Domoljuba'**

Cementna strešna opeka

najbolj trpežne vrste
se dobi pri trdki

Ivan Jelačin, Ljubljana
Emonska cesta 2. 4702

LJUDSKA POSOJILNICA

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6

obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je
največja slovenska posojilnica in je
imela koncem marca 1919 nad 40 mi-
lijonov kron vlog in nad 1 milijon
enstotisoč kron rezervnih zakladov.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.